

TALOUSARVIOALOITE 1263/2005 vp

Määrärahan osoittaminen perusradanpidon korvausinvestointeihin

Eduskunnalle

Noin viidennes Suomen liki 6 000 kilometrin rataverkosta on yli 30 vuotta vanhaa eli yli-ikäistä ja vaatisi uusimista heti. Ratahallintokeskus on laskenut, että rataverkon säilyttäminen liikennöitävyydeltään ja turvallisuudeltaan riittävässä kunnossa edellyttäisi vuosittain 170 miljoonan euron korvausinvestointeja ilman vähäliikenteisiä ratoja. Nykyinen kehysrahoitustaso johtaa noin 100 miljoonan euron korvausinvestointeihin vuosittain, jolloin tähän tarkoitukseen on käytettävissä vain kaksi kolmannesta viime vuosien rahoitustasosta. Myöskään tavaraliikenteelle välttämätön ratapihojen perusparantaminen ja toiminnallinen kehittäminen ei edisty nykyisillä määrärahoilla.

Määrärahojen niukkuuden seurauksena on ylikäisen päällysrakenteen lisääntyminen ja nopeusrajoitusten kasvu. Rataverkoston rapautuminen uhkaa rautatieliikenteen turvallisuutta. Tavaraliikenteen kilpailukyyn vähentyminen heikentää yritysten toimintamahdollisuuksia. Lisääntyvät nopeusrajoitukset ja junien myöhästeleminen aiheuttavat ongelmia sekä henkilöliikenteessä että tavaraliikenteessä. Kehyssuunnitelman mukainen rahoitustaso johtaakin pitkällä aikavälillä negatiiviseen kierteseen, jossa ratojen ylläpidon kustannukset kasvavat, kehittämismahdollisuudet supistuvat, rataverkon liikennerajoitukset kaksinkertaistuvat jo vuoteen 2009 mennessä ja ratapihojen vanhenemisen vuoksi liikenteen sujuvuus huononee. Tämä merkitsee rautateiden kilpailukyyn selvää heikentymistä ja markkinaosuuden kääntymistä laskuun. Suorat vaikutukset näkyvät junaliikenteen imagossa, asiakasty-

tyväisyydessä, rahdin ja matkustajien määrissä sekä myös VR:n tuloksessa ja kannattavuudessa.

Eduskunta on jo useana vuonna vaatinut ratojen kunnossapitoon riittävää rahoitusta, jolla pitkäjänteisesti parannettaisiin rataverkon kuntoa. Jo kuluvan vuoden talousarviota käsiteltäessä liikenne- ja viestintävaliokunta kiinnitti lausunnossaan huomiota ministerityöryhmän mietintöön, jonka mukaan rataverkon kunto on jopa tieverkon kuntoa heikompi. Valiokunnan mukaan rahoituksen taso ei ole riittävä turvaamaan rautatieliikenteen kilpailukykyä ja alueiden tasapuolista kehittämistä. Myös valtiovarainvaliokunta kiinnitti budjettimietinnössään vakavaa huomiota radanpidon määrärahoihin.

Hyväksyessään kuluvan vuoden talousarvion eduskunta edellyttikin, että hallitus ottaa kehyspäätöksen yhteydessä huomioon liikenneväylätyöryhmän esitykset. Näin ei kuitenkaan tapahtunut, ja valiokunta kiinnitti asiaan jälleen huomiota vuosien 2006—2009 määrärahakehityksiä koskevassa mietinnössään. Tuolloin valiokunta totesi liikenne- ja viestintäministeriön menokehysten olleen vaalikauden alusta lukien selvästi alimitoitettu väyläverkon kehittämistarpeisiin nähden. Valiokunta totesi määrärahapuutteen aiheuttaman suunnittelun lyhytjänteisyyden vaikeuttaneen erityisesti perusradanpidon järkevää ja taloudellisesti tarkoituksenmukaista hoitamista. Eduskunnan toistuvista kannanotoista huolimatta hallitus ei edelleenkään näytä olevan valmis korjaamaan tilannetta.

Käsittelyssä olevassa valtion vuoden 2006 talousarviossa perusradanpidon määrärahat py-

TAA 1263/2005 vp — Ben Zyskowicz /kok ym.

syvät vuoden 2005 tasolla. Kokoomus toteaa hallituksen esittämään määrärahasoon tarvittavan tässä vaiheessa vielä 25 miljoonan euron lisäys.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2006 talousarvioon momentille 31.40.21 lisäyksenä 25 000 000 euroa perusradanpidon korvausinvestointeihin.

Helsingissä 26 päivänä syyskuuta 2005

Ben Zyskowicz /kok
Eero Akaan-Penttilä /kok
Sirpa Asko-Seljavaara /kok
Kaarina Dromberg /kok
Leena Harkimo /kok
Pertti Hemmilä /kok
Hanna-Leena Hemming /kok
Anne Holmlund /kok
Jyri Häkämies /kok
Marjukka Karttunen /kok
Jyrki Katainen /kok
Jari Koskinen /kok
Esko Kurvinen /kok
Jere Lahti /kok
Kalevi Lamminen /kok
Jouko Laxell /kok
Suvi Lindén /kok
Marjo Matikainen-Kallström /kok
Olli Nepponen /kok
Tuija Nurmi /kok

Heikki A. Ollila /kok
Reijo Paajanen /kok
Maija Perho /kok
Lyly Rajala /kok
Paula Risikko /kok
Martin Saarikangas /kok
Petri Salo /kok
Sari Sarkomaa /kok
Kimmo Sasi /kok
Arto Satonen /kok
Timo Seppälä /kok
Juhani Sjöblom /kok
Marja Tiura /kok
Irja Tulonen /kok
Raija Vahasalo /kok
Jan Vapaavuori /kok
Ahti Vielma /kok
Jari Vilén /kok
Lasse Virén /kok